

Handlingsprogram till skydd mot olyckor

DEL 1 - Förebyggande åtgärder

Innehållsförteckning

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
FÖRORD	3
1 INLEDNING	4
1.1 BAKGRUND.....	4
1.2 OM HANDLINGSPROGRAMMET	4
1.3 KOMMENTARER TILL HANDLINGSPROGRAMMET.....	4
2 RISKBILD	6
3 MÅL	7
3.1 ÖVERGRIPANDE MÅL FÖR SÄKERHETSARBETET	7
3.2 SÄKERHETS- OCH PRESTATIONSMÅL	7
4 ORGANISATION.....	12
4.1 SÄKERHETSARBETETS ORGANISATION	12
4.2 MYNDIGHETSUTÖVNING	12
4.3 KOMPETENSKRAV	13
4.4 ANKNYTNING TILL ÖVRIGT SÄKERHETSARBETE.....	13
5 UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING	14
5.1 UPPFÖLJNING.....	14
5.2 UTVÄRDERING.....	14
6 REFERENSER	16
6.1 LÄS MER.....	16

Förord

I lagen om skydd mot olyckor anges syftet vara att bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor. För att nå upp till detta mål har Söderköpings kommun, i detta handlingsprogram, fastställt lokala mål i tre nivåer som övergripande mål, säkerhetsmål och prestationsmål. Dessa mål är grundade på den aktuella riskbilden i kommunen, handlingsprogrammet utgör sedan Söderköpings kommuns styrdokument för hela arbetet med skydd mot olyckor under mandatperioden 2007- 2010.

Programmet är det andra i raden efter det att lagen tillkom 2004. Man skall se programmet som en vidareutveckling av det tidigare och det omfattar nu all förebyggande verksamhet i kommunens olika ansvarsområden. Det innebär att samtliga verksamheter inom kommunen har ett gemensamt ansvar för att leva upp till de olika målen.

Håkan Hagström
Räddnings- & Säkerhetschef

1 Inledning

1.1 Bakgrund

År 2001 omkom 2 861 personer i Sverige till följd av olyckor och drygt 135 000 personer vårdades till följd av skador. De totala samhällsekonomiska kostnaderna för de olyckor som inträffade år 2001 uppskattas till 36,4 miljarder kronor [I]. Detta ansågs inte vara acceptabelt varför riksdagen 2003 stiftade lag (2003:778) om skydd mot olyckor (i den fortsatta texten kommer lagens namn att förkortas LSO följt av kapitel och paragrafhänvisning).

Söderköpings kommun har, enligt denna lag, ett ansvar för att förebygga bränder och andra olyckor inom kommunens geografiska område:

” För att skydda människors liv och hälsa samt egendom och miljön skall kommunen se till att åtgärder vidtas för att förebygga bränder och skador till följd av bränder samt, utan att andras ansvar inskränks, verka för att åstadkomma ett skydd mot andra olyckor än bränder.”

LSO 3:1

Kommunen skall enligt lagen även upprätta ett handlingsprogram. I handlingsprogrammet skall anges vilka olycksrisker som finns i kommunen, målen för det olycksförebyggande arbetet och hur den olycksförebyggande verksamheten är organiserad:

” En kommun skall ha ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet. I programmet skall anges målen för kommunens verksamhet samt de risker för olyckor som finns i kommunen och som kan leda till räddningsinsatser. I programmet skall också anges hur kommunens förebyggande verksamhet är ordnad och hur den planeras.

Handlingsprogrammet skall antas av kommunfullmäktige för varje ny mandatperiod. Innan programmet antas skall samråd ha skett med de myndigheter som kan antas ha ett väsentligt intresse i saken. Kommunfullmäktige kan uppdra åt en kommunal nämnd att under perioden anta närmare riktlinjer.”

LSO 3:3

1.2 Om handlingsprogrammet

Detta handlingsprogram utgör ett sådant handlingsprogram som kommunen enligt LSO 3:3 skall besluta om. Handlingsprogrammet omfattar åtgärder för att skapa ett skydd mot bränder och andra olyckor som kan föranleda räddningsinsats.

Handlingsprogrammet gäller fr.o.m. att det fastställts i Kommunfullmäktige till dess att ett nytt handlingsprogram beslutats.

1.3 Kommentarer till handlingsprogrammet

Utgångspunkten för handlingsprogrammet är att det skall vara skrivet på ett sådant sätt att det kan läsas och förstås av kommunmedborgarna samtidigt som det ger en tydlig styrning av kommunens arbete med att förebygga olyckor.

Handlingsprogrammets kapitel om riskbilden i kommunen har begränsats i storlek för att läsaren snabbt skall kunna få en uppfattning om riskbilden. För den intresserade läsaren finns möjligheten att gå djupare in i den riskinventering som skett genom att läsa bilaga B.

Riskinventeringen i bilaga B har medvetet kallats för riskinventering istället för riskanalys då den till stora delar bygger på statistik kompletterat med frågeställningen ”vilka risker som kan ge upphov till en olycka (som kan föranleda räddningsinsats) finns i Söderköping?”. En djupare riskanalys bedöms inte vara nödvändig då en sådan förmodligen endast skulle utmynna i redan kända risker. Dessutom skall riskinventeringen ständigt uppdateras och förbättras för att sedan ligga till grund för det fortlöpande arbetet med att reducera riskerna i kommunen.

Målen för säkerhetsarbetet är utformade dels som mätbara och dels som icke mätbara mål. Majoriteten är icke mätbara och måste därför följas upp kvalitativt. Den bakomliggande tanken med detta är att ett krav på att samtliga mål skall vara mätbara (kvantitativa) kan hämma kreativiteten inom verksamheterna utan att de för den skull medför en ökad säkerhet för kommunmedborgarna. Kommunens syn är att en kvalitativ uppföljning kan ge minst lika god erfarenhetsåterföring som en kvantitativ uppföljning och dessutom ge en tydlighet mellan målsättning, olycksförebyggande arbete och uppnådd effekt. Vidare bedöms kvalitativa mål i högre utsträckning än kvantitativa mål stimulera till ett helhetstänkande och skapa ökad medvetenhet för det förebyggande arbetet i enlighet med lagstiftarens intentioner.

I Söderköpings kommun är vidare olycksfrekvensen låg vilket gör att det inte är möjligt att få tillräckligt stort statistiskt underlag för att göra några långtgående analyser över hur kommunens olycksförebyggande arbete påverkar antalet inträffade olyckor.

Kommunens organisation för förebyggande arbete har sedan tidigare präglats av ett sektorövergripande arbete med fokus på ”mjuka frågor”. Detta har upplevts som framgångsrikt och kommunen har därför med detta handlingsprogram valt att fortsätta på den inslagna strategin.

2 Riskbild

Riskbilden utgör en viktig grund för målsättningen med säkerhetsarbetet inom kommunen. Genom analys av inträffade händelser (statistik) samt inventering av risker i samband med transporter, risker vid stationära anläggningar, naturrisker och övriga risker har riskbilden kartlagts. En mer utförlig redovisning av riskbilden återfinns i bilaga B.

Riskerna i Söderköpings kommun bedöms vara måttliga. Kommunen har i stort samma typ av risker som de flesta andra kommuner med bensinstationer, affärer, lager och industrier. Det som skiljer Söderköping, ur risksynpunkt, från många andra kommuner är dels den täta trähusbebyggelsen i centrum och dels att relativt stora mängder farligt gods transporteras genom tätorten på väg E22. Vidare bor en mindre andel av befolkningen i flerbostadshus och det förekommer flera stora områden med fritidshusbebyggelse.

Inga anläggningar med farlig verksamhet som omfattas av bestämmelserna i LSO 2:4 finns i kommunen. 18 anläggningar som hanterar större mängder brandfarlig vara har noterats i kommunen och dessa bedöms kunna orsaka skador på personer och/eller miljö utanför anläggningen.

Utifrån statistiken från inträffade händelser kan slutsatsen dras att de olyckor som sker i kommunen och föranleder räddningsinsats i första hand är:

1. Brand ej i byggnad,
2. brand i byggnad, samt
3. trafikolycka

Dessa olyckstyper har under perioden 1996-2006 svarat för 83 % av de olyckor som föranlett räddningsinsats. Brand ej i byggnad orsakas till stora delar (ca 25%) av eldning utomhus medan bränder i byggnader oftast orsakas av tekniska fel eller soteld.

När det gäller dödsfall och personskador inträffar dessa i första hand vid:

1. Trafikolyckor,
2. drunkning/-tillbud, samt
3. brand i byggnad

Värt att notera är att ca 60 % av dödsfallen och ca 90 % av skadorna har skett i samband med trafikolyckor och att övriga olyckor därmed endast orsakar en liten del av det totala antalet skador.

Fartygsolyckor till havs kan orsaka större oljepåslag i skärgården med mycket stora miljö- och socioekonomiska konsekvenser .

3 Mål

I lagen om skydd mot olyckor anges att syftet med lagen är att ”i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor”. Utifrån detta nationella mål har Söderköpings kommun fastställt mål på tre olika nivåer: Övergripande mål, säkerhetsmål och prestationsmål.

3.1 Övergripande mål för säkerhetsarbetet

Inom Söderköpings kommun skall, till följd av bränder eller andra olyckor som föranleder räddningsinsats;

- Inga personer omkomma eller skadas allvarligt,
- inga allvarliga miljöskador uppstå,
- inga stora kulturvärden gå förlorade,
- inga stora ekonomiska värden gå förlorade, samt
- inga arbetstillfällen gå förlorade.

Säkerhetsarbetet i kommunen skall präglas av långsiktighet och bidra till att skapa en säkerhetsmedveten generation där den enskilde har tillräcklig kunskap för själv kunna bedöma och hantera olika risker samt att ta ansvar för sin egen säkerhet. Söderköpings kommun skall föregå med ett gott exempel och bedriva ett systematiskt säkerhetsarbete inom de egna verksamheterna. Kommunen skall i sitt säkerhetsarbete särskilt fokusera på barn och ungdomar samt grupper som är i behov av särskilt stöd.

3.2 Säkerhets- och prestationsmål

Det nationella målet och kommunens övergripande mål för säkerhetsarbetet har brutits ned i sex stycken säkerhetsmål som i sin tur har ett varierande antal underordnade prestationsmål. I den följande texten är säkerhetsmålen inramade och prestationsmålen redovisas under resp. säkerhetsmål. Säkerhetsmålen återfinns även i handlingsprogrammet för räddningsinsatser.

Mål 1	Antalet bränder i kommunen och skadorna till följd av bränder skall kontinuerligt minska.	
Mål 1.1	Kommunen skall genom information, utbildning och tillsyn verka för att samtliga bostäder i kommunen har fungerande brandvarnare. Ansvarig: Bygg- och miljönämnden Utförare: Räddningstjänsten, Infokontoret	Bedrivs kontinuerligt
Mål 1.2	Kommunen skall genom information och utbildning verka för att minst 45% av alla bostäder i kommunen har tillgång till handbrandsläckare. Ansvarig: Bygg- och miljönämnden Utförare: Räddningstjänsten, Infokontoret	Bedrivs kontinuerligt

Mål 1.3	<p>I äldreboenden, seniorboenden och andra typer av boenden där personer med nedsatt rörelseförmåga vistas och som ägs eller nyttjas av kommunen, dess bolag eller bedrivs som enskild verksamhet enl 23 § LSS skall automatisk vattensprinkler installeras i samtliga boenderum och samvarorum. För övriga boenden av dessa typer skall kommunen verka för att automatisk vattensprinkler installeras.</p> <p>Ansvarig: Socialnämnden Utförare: Socialförvaltningen, Ramunderstaden AB, Räddningstjänsten</p>	I samband med nybyggnad och ändring								
Mål 1.4	<p>Kommunen skall genom information och tillsyn verka för att minst 50% av de icke kommunala verksamheter¹ som omfattas av kravet på att lämna in skriftlig redogörelse enligt LSO 2:3 bedriver ett tillfredsställande systematiskt brandskyddsarbete.</p> <p>Ansvarig: Bygg- och miljönämnden Utförare: Räddningstjänsten</p>	Uppfyllt senast 2008-07-01								
Mål 1.5	<p>Kommunen skall tillse att samtliga klasser i år 7 under höstterminen ges utbildning om anlagd brand och vilka konsekvenser anlagd brand kan få. Vidare skall eleverna genom dialog ges möjlighet att utveckla sunda attityder till eld och brand.</p> <p>Ansvarig: Barn- och utbildningsnämnden Utförare: Barn- och utbildningsförvaltningen, Räddningstjänsten, kommunala friskolor</p>	Genomförs årligen								
Mål 1.6	<p>Kommunen skall genom att tillhandahålla information, bl.a. på kommunens hemsida, ge den enskilde kunskap om hur bränder kan förebyggas.</p> <p>Ansvarig: Bygg- och miljönämnden Utförare: Räddningstjänsten, infokontoret</p>	Bedrivs kontinuerligt								
Mål 1.7	<p>Bygg- och miljönämnden skall fastställa ett tillsynsprogram vars syfte är att de som vistas i kommunen, genom kontinuerlig tillsyn av efterlevnaden av LSO och LBE med tillhörande förordningar och föreskrifter, tillförsäkras en säker vistandemiljö samtidigt som skador på egendom och miljö förebyggs.</p> <p>Tillsyn skall utföras regelbundet på objekt som omfattas av kravet på att lämna in skriftlig redogörelse för brandskyddet enligt LSO 2:3, objekt som har tillstånd för hantering av brandfarlig vara samt övriga objekt där regelbunden tillsyn bedöms vara av vikt för att upprätthålla ett gott brandskydd.</p> <p>Ansvarig: Bygg- och miljönämnden Utförare: Räddningstjänsten</p>	Inför varje nytt år								
Mål 1.8	<p>Skorstensfejarmästaren skall tillse att samtliga brandskyddskontroller utförs inom de av Statens räddningsverk angivna fristerna. Andelen objekt som kontrolleras skall ligga inom de i nedanstående tabell angivna värdena.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Objektets frist</th> <th>Andel objekt som skall kontrolleras årligen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2-års frist</td> <td>50 % ± 5 %</td> </tr> <tr> <td>4-års frist</td> <td>25 % ± 5 %</td> </tr> <tr> <td>8-års frist</td> <td>12,5 % ± 2,5 %</td> </tr> </tbody> </table> <p>Ansvarig: Bygg- och miljönämnden Utförare: Skorstensfejarmästaren</p>	Objektets frist	Andel objekt som skall kontrolleras årligen	2-års frist	50 % ± 5 %	4-års frist	25 % ± 5 %	8-års frist	12,5 % ± 2,5 %	Bedrivs kontinuerligt
Objektets frist	Andel objekt som skall kontrolleras årligen									
2-års frist	50 % ± 5 %									
4-års frist	25 % ± 5 %									
8-års frist	12,5 % ± 2,5 %									

¹ Samtliga kommunala verksamheter skall bedriva systematiskt brandskyddsarbete..

Mål 1.9 Skorstensfejarmästaren skall tillse att sotning utförs i enlighet med av Söderköpings kommun fastställda sotningsfrister med undantag för de fastigheter där fastighetsägaren medgivits tillstånd att sota sin egen anläggning.

Ansvarig: Bygg- och miljönämnden
Utförare: Skorstensfejarmästaren

Bedrivs kontinuerligt

Mål 1.10 Kommunen skall genom att sprida information verka för att kommuninvånare och turister får kunskap om hur och när det är lämpligt att elda i skog och mark.

Ansvarig: Bygg- och miljönämnden
Utförare: Räddningstjänsten, Infokontoret, Turistbyrån

Bedrivs kontinuerligt

Mål 2 Den enskilde kommunmedborgaren skall ha kunskap om hur bränder och andra olyckor kan förebyggas samt kunna ingripa i händelse av brand eller annan olycka.

Mål 2.1 Kommunen skall tillse att minst 90 % av eleverna ges utbildning i:

Förskoleklass:	Ellie och Jonas lär sig om eld
År 2:	Vi lär oss om eld och brand
År 5:	En olycka händer så lätt
År 9:	Hjärt-lungräddning

Ansvarig: Barn- och utbildningsnämnden
Utförare: Barn- och utbildningsförvaltningen, Räddningstjänsten, Kommunala friskolor

Bedrivs kontinuerligt

Mål 2.2 Kommunen skall tillse att minst 90 % av de kommunanställda har utbildning i grundläggande brandkunskap och hjärt-lungräddning.

Ansvarig: Resp. nämnd och bolagstyrelse (KS, SocN, BUN, Ramunderstaden AB)
Utförare: Kommunstyrelseförvaltningen, Socialförvaltningen, Barn- och utbildningsförvaltningen, Ramunderstaden

Uppfyllt senast 2010-07-01

Mål 2.3 Kommunen skall erbjuda brandskyddsutbildning till samtliga kommunmedborgare som är bosatta inom område där räddningstjänsten har mer än 30 minuter insatstid.

Ansvarig: Kommunstyrelsen
Utförare: Räddningstjänsten

Uppfyllt senast 2010-07-01

Mål 3 Ur kulturarvssynpunkt värdefull bebyggelse skall skyddas mot brand.

Mål 3.1 Kommunen skall genomföra en inventering av den äldre bebyggelsen i Söderköpings tätort samt föreslå brandskyddsåtgärder i syfte att minska risken för kvartersbrand.

Ansvarig: Bygg- och miljönämnden
Utförare: Räddningstjänsten, Samhällsbyggnadskontoret

Uppfyllt senast 2008-07-01

Mål 3.2 Kommunen skall, utifrån inventeringen i punkt 3.1 ovan, genom information, utbildning, tillsyn och dialog öka brandsäkerheten i den äldre bebyggelsen i Söderköpings tätort.

Ansvarig: Bygg- och miljönämnden
Utförare: Räddningstjänsten, Samhällsbyggnadskontoret

Uppfyllt senast 2010-07-01

Mål 4	Antalet trafikolyckor i kommunen samt skadorna till följd av trafikolyckor skall kontinuerligt minska.	
Mål 4.1	<p>Kommunen skall se till att samtliga klasser i år F, 1, 2, 3, 4, 5, 6 och 8 ges utbildning i trafiksäkerhet. Vidare skall eleverna genom dialog ges möjlighet att utveckla goda attityder i trafiken.</p> <p>Ansvarig: Barn- och utbildningsnämnden Utförare: Barn- och utbildningsförvaltningen</p>	Skall bedrivas kontinuerligt
Mål 4.2	<p>Kommunen skall se till att samtliga klasser i gymnasieskolans år 2 ges utbildning i alkohol och trafik. Eleverna skall genom dialog ges möjlighet att utveckla en god attityd till alkohol och trafik.</p> <p>Ansvarig: Barn- och utbildningsnämnden Utförare: Barn- och utbildningsförvaltningen</p>	Skall bedrivas kontinuerligt
Mål 4.3	<p>Kommunen skall se till att samtliga personer som färdas i fordon som ägs, upphandlats, abonneras eller hyrs av kommunen (t.ex. tjänstefordon, skolskjutsar, buss för skolutflykt och färdtjänst) har möjlighet att sitta på en plats som är försedd med bilbälte och vid behov kompletterande säkerhetsutrustning (t.ex. bälteskudde för barn).</p> <p>Ansvarig: Vid upphandling: Upphandlande enhet; Övrigt: Respektive nämnd Utförare: Respektive förvaltning</p>	<p>Skall göras vid ny upphandling</p> <p>Vid fordon som ej upphandlas senast 2009-01-01</p>
Mål 4.4	<p>Kommunen skall ställa krav på att samtliga fordon för skolskjuts är försedda med alkolås.</p> <p>Ansvarig: Upphandlande enhet Utförare: Respektive förvaltning</p>	Skall göras vid ny upphandling
Mål 4.5	<p>Kommunen skall ställa krav på att samtliga tjänstefordon är försedda med alkolås (om det är verksamhetsmässigt möjligt).</p> <p>Ansvarig: Upphandlande enhet Utförare: Respektive förvaltning</p>	Skall göras vid ny upphandling
Mål 4.6	<p>Samtliga kommunala verksamheter skall se till att anställda och entreprenörer som arbetar på kommunens uppdrag och som framför motordrivna fordon är:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Lämpliga för uppgiften, ▪ utvilade, ▪ alkohol- och drogfria, ▪ undviker att tala i mobiltelefon under färd, ▪ föregår med gott exempel i trafiken <p>Ansvarig: Respektive nämnd Utförare: Respektive förvaltning</p>	Skall bedrivas kontinuerligt

Mål 5 Antalet omkomna och skadade till följd av drunkningsolyckor och drunkningstillbud i kommunen skall bibehållas på en låg nivå.

Mål 5.1	Kommunen skall se till att minst 95 % av eleverna i grundskolans år 5 är simkunniga enligt Svenska livräddningssällskapets definition. Ansvarig: Barn- och utbildningsnämnden Utförare: Barn- och utbildningsförvaltningen, Idrott- och fritid	Skall bedrivas kontinuerligt
Mål 5.2	Kommunen skall erbjuda kommunmedborgare som har slutfört grundskolans år 5 och ej är simkunniga simundervisning till självkostnadspris. Ansvarig: Kommunstyrelsen Utförare: Idrott- och fritid	Skall bedrivas kontinuerligt
Mål 5.3	Kommunen skall erbjuda personer som vistas i kommunen möjligheten att hyra flytvästar, till självkostnadspris, under en kortare tid. Ansvarig: Kommunstyrelsen Utförare: Infokontoret	Skall bedrivas kontinuerligt
Mål 5.4	Kommunen skall tillse att kommunala badplatser, gästhamnar och kajer samt platser i centrala Söderköping, där risken för att personer faller i vattnet är stor, är försedda med livräddningsutrustning. Ansvarig: Kommunstyrelsen Utförare: Ramunderstaden	Skall bedrivas kontinuerligt

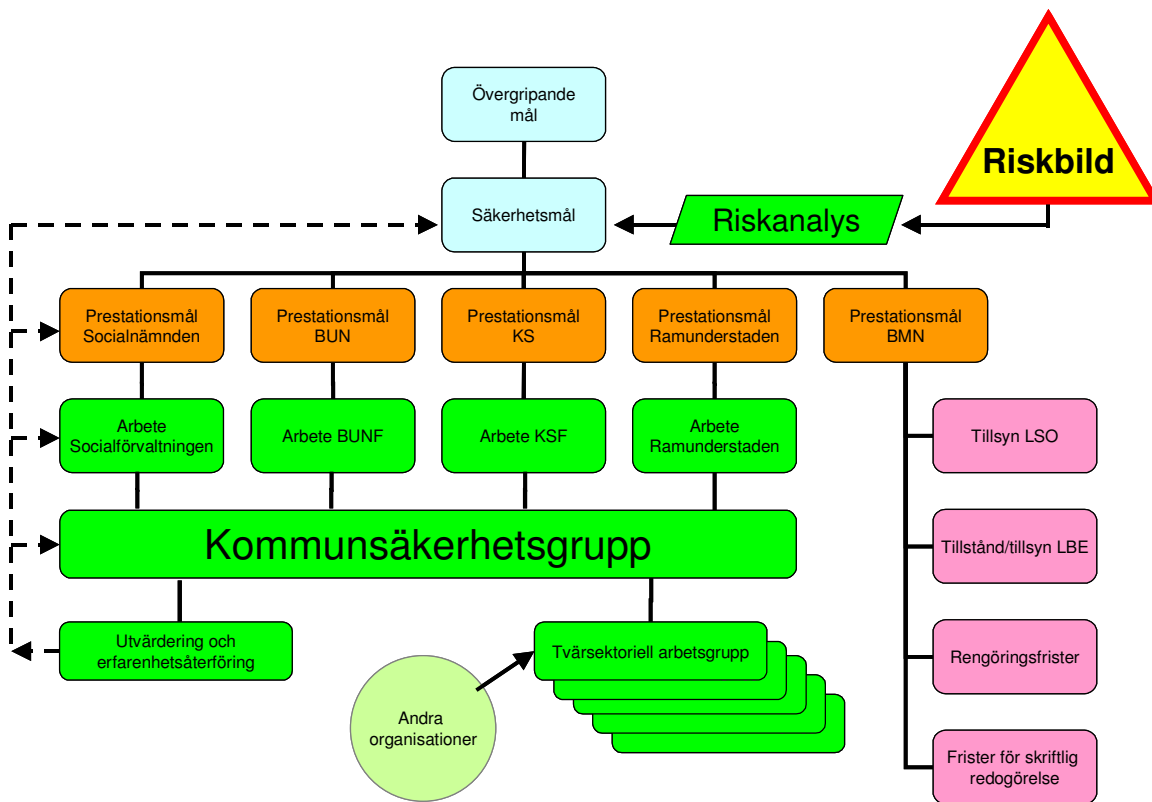
Mål 6 Den fysiska miljön i kommunen skall utformas så att risken för olyckor minskar.

Mål 6.1	Kommunen skall se till att det finns en uppdaterad riskinventering för kommunens geografiska område. Ansvarig: Kommunstyrelsen Utförare: Räddningstjänsten, Samhällsbyggnadskontoret, Miljö- och hälsoskyddskontoret	Skall bedrivas kontinuerligt
Mål 6.2	I samband med planläggning skall hänsyn tas till risken för bränder och andra olyckor samt räddningstjänstens insatstid och insatsmöjligheter. Ansvarig: Bygg- och miljönämnden Utförare: Samhällsbyggnadskontoret, Räddningstjänsten, Miljö- och hälsoskyddskontoret	Skall bedrivas kontinuerligt
Mål 6.3	Kommunen skall tillse att trafiksäkerheten, i samband med planläggning samt ny- och ombyggnation av gator och vägar, utgör en grundläggande förutsättning för gators och vägars utformning. Oskyddade trafikanter säkerhet skall särskilt beaktas. Ansvarig: Bygg- och miljönämnden Utförare: Samhällsbyggnadskontoret, Tekniska kontoret, Räddningstjänsten	Skall bedrivas kontinuerligt

4 Organisation

4.1 Säkerhetsarbetets organisation

Säkerhetsarbetet bedrivs inom respektive förvaltning och bolag utifrån kommunens vision, den riskinventering för kommunen som är upprättad samt de övergripande-, säkerhets- och prestationsmål som beslutats. För att uppnå effektivitet och samordning i säkerhetsarbetet finns en kommunsäkerhetsgrupp, som leds av räddnings- och säkerhetschefen, med representanter för de olika förvaltningarna. Kommunsäkerhetsgruppen kan i ärenden som berör flera förvaltningar eller andra organisationer skapa tvärsektoriella arbetsgrupper som arbetar med en specifik arbetsuppgift.

Figur 4-1 Principen för arbetet med förebyggande åtgärder enligt handlingsprogrammet

4.2 Myndighetsutövning

Bygg- och miljönämnden är ansvarig nämnd för all myndighetsutövning som utförs med stöd av 5 kap. 1 § lag (2003:778) om skydd mot olyckor samt 16 § lag (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor. Utöver ovan nämnda uppgifter inom tillsynsområdet svarar Bygg- och miljönämnden för att:

- Meddela föreskrifter för hur ofta rengöring skall ske (FSO 3:1).
- Meddela föreskrifter om frister för när den skriftliga redogörelse av brandskyddet skall lämnas in till kommunen (FSO 2:2:2).

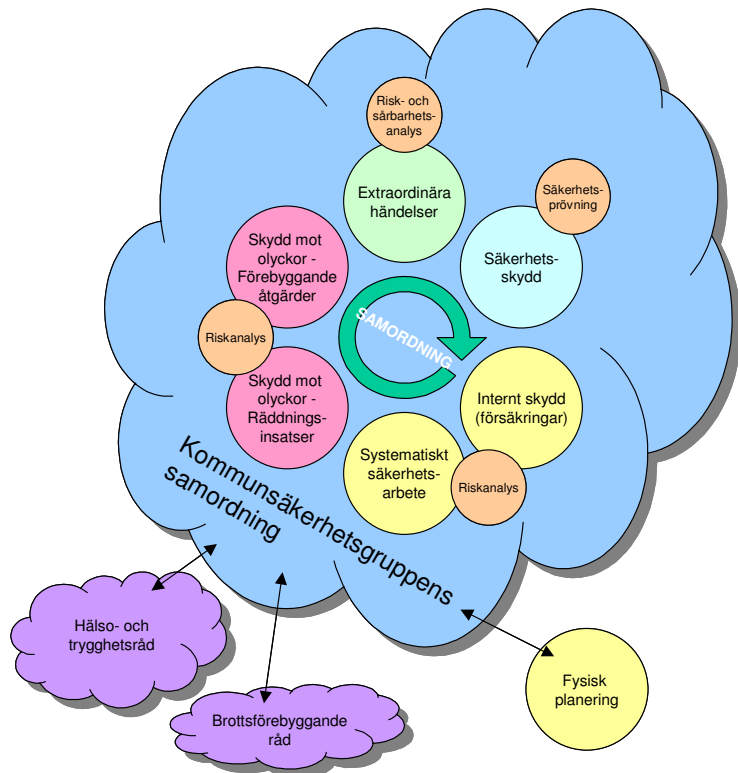
4.3 Kompetenskrav

Räddningschef och ställföreträdande räddningschef skall ha genomgått lägst nedanstående utbildning:

- Genomgått Tillsyn och olycksförebyggande verksamhet, Komplexa objekt, Kurs B med betyget Godkänd, eller
- avlagd brandmästarexamen heltid samt genomgått Räddningsverkets utbildning i Förebyggande åtgärder mot brand för brandmästare med betyget Godkänd eller motsvarande utbildning enligt äldre utbildningssystem eller
- avlagt brandingenjörsexamen enligt högskoleförordningen (1993:100) och genomgått Räddningsverkets påbyggnadsutbildning i räddningstjänst för brandingenjörer eller motsvarande utbildning enligt tidigare förordning med betyget Godkänd.

4.4 Anknytning till övrigt säkerhetsarbete

Arbetet med att förebygga olyckor som kan föranleda räddningsinsatser har anknytning till många andra verksamhetsområden i kommunen, t.ex. handlingsprogrammet för räddningsinsatser, handlingsprogram för extraordinära händelser, systematiskt säkerhetsarbete och internt skydd, hälso- och trygghetsrådets arbete samt brottsförebyggande rådets arbete (se Figur 4-1). Det finns även naturliga kopplingar till den fysiska planeringen i kommunen (riskhänsyn vid översikts- och detaljplanearbete). I många av dessa verksamhetsområden ingår riskanalyser som ett verktyg för beslutsfattande och för att uppnå effektivitet i säkerhetsarbetet är det därför viktigt att det finns en grupp som har en helhetsbild av det totala säkerhetsarbetet som bedrivs i kommunen.

Figur 4-2 Då säkerhetsarbete bedrivs inom flera olika verksamhetsområden i kommunen ställs krav på samordning för att uppnå en hög effektivitet.

5 Uppföljning och utvärdering

En systematisk uppföljning och utvärdering av säkerhetsarbetet är en förutsättning för att uppnå en hög effektivitet.

5.1 Uppföljning

Syftet med uppföljning är att under pågående arbete studera vad som händer i syfte att göra eventuella korrigeringar i arbetet.

Säkerhetsmålen skall, genom räddningstjänstens försorg, följas upp årligen. Uppföljning av arbetet med att nå prestationsmålen skall göras tertialvis i samband med kommunens ekonomiska uppföljning. Prestationsmål som skall vara uppfyllda till ett visst datum skall utöver tertialuppföljningen även följas upp vid den tidpunkt då målet skall vara uppfyllt. Den som är ansvarig för ett prestationsmål enligt kapitel 3.2 i detta handlingsprogram ansvarar för att en uppföljning sker. I Bilaga C finns en mer utförlig beskrivning av vad som bör följas upp.

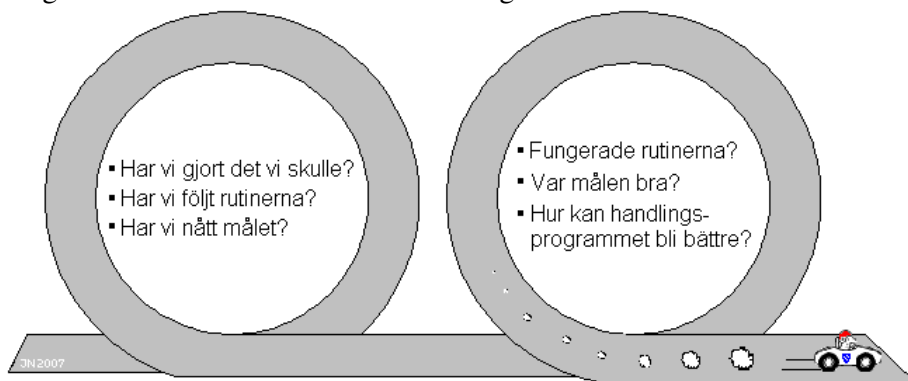
Utöver ovanstående skall det, till Bygg- och miljönämnden, årligen redovisas en sammanställning av den myndighetsutövning som utförts med stöd av LSO och LBE.

5.2 Utvärdering

Syftet med utvärderingen är att bedöma det arbete till skydd mot olyckor som gjorts och ge möjlighet till lärande från det arbete som utförts för att på så sätt ständigt förbättra kommunens arbete till skydd mot olyckor och därmed ytterligare minska skadorna i kommunen.

En mindre utvärdering av målen i handlingsprogrammet skall ske årligen i samband med årsredovisning/uppföljning. En mer omfattande utvärdering av handlingsprogrammet skall göras inför nästa mandatperiod (2010-2014). Denna utvärdering utgör en viktig kunskapskälla för nästa handlingsprogram.

Vid utvärdering bör ett dubbelloopslärande användas (se Figur 5-1) vilket innebär att utvärderingen inte enbart omfattar vad som har gjorts, om rutiner följts, om målen uppnåtts o.s.v. utan även huruvida rutinerna fungerade, om målen var bra, hur handlingsprogrammet bör förbättras o.s.v. Utvärdering innebär därmed att den som gör utvärderingen kritiskt skall ifrågasätta även sådana saker som tas för givna.

Figur 5-1 Vid dubbelloopslärande utvärderas inte bara måluppfyllelsen utan även målen.

Utvärdering av säkerhetsarbetet i kommunen görs av de berörda förvaltningarna i samverkan med räddnings- och säkerhetschefen (eller dennes ställföreträdare) och kommunsäkerhetsgruppen.

Utvärdering av mål som rör säkerhetsarbete som bedrivs kontinuerligt skall utföras årligen och vara klart senast i samband med bokslut varefter räddnings- och säkerhetschefen ansvarar för att dessa sammanställs och redovisas för kommunstyrelsen.

Utvärdering av mål som skall vara uppfyllda till ett visst datum skall ske efter att målet är uppfyllt. Även för dessa utvärderingar ansvarar räddnings- och säkerhetschefen för att de sammanställs och redovisas för kommunstyrelsen.

Någon beskrivning för vad som skall utvärderas liknande den som finns för uppföljning i bilaga C har ej upprättats då detta kan motverka dubbelloopslärande. Utvärderingarna bör dock ge svar på följande frågor:

LOOP 1

- 1) Har kommunen uppnått de uppsatta säkerhetsmålen?
- 2) Har det arbete kommunen bedrivit bidragit till att nå säkerhetsmålen, kommunens övergripande mål och de nationella målen?
- 3) Har arbetet med målen i handlingsprogrammet fått avsedd effekt?

LOOP 2

- 4) Har det arbetssätt och de rutiner som finns i handlingsprogrammet fungerat?
- 5) Vad är bra i handlingsprogrammet?
- 6) Vad är dåligt i handlingsprogrammet?
- 7) Vad kan förbättras i handlingsprogrammet?
- 8) Behövs det göras ytterligare fördjupade utvärderingar?

6 Referenser

- [I] Statens räddningsverk, Nationellt centrum för erfarenhetsåterföring från olyckor:
Olyckor i siffror – En rapport om olycksutvecklingen i Sverige – 2004 års utgåva,
Statens räddningsverk, Karlstad 2004, 71 s.

6.1 Läs mer

Regeringen: *Regeringens proposition 2002/03:119 – Reformerad räddningstjänstlagstiftning*,
Riksdagens tryckeriexpedition, Stockholm 2003, 197 s.